

MASAO YAMAMOTO - Tori: 07.09.2017 - 04.11.2017

'Soms lijken ze voor mij te poseren,' Fotograaf Masao Yamamoto is verbonden met vogels by Stefan Vanthuyne in de Standaard, D7 on September 20 2017

CULTUUR & MEDIA & WETENSCHAP | UW GIDS VOOR HART EN HOOFD

ds2

DE STANDAARD - WOENSDAG 20 SEPTEMBER 2017

Kijk eens
naar het
vogeltje

FOTO'S VAN MASAO YAMAMOTO

Fotograaf Masao Yamamoto is verbonden met vogels

‘Soms lijken ze voor mij te poseren’

‘Shopping mall’, © Kenta Kobayashi

NOG MEER JAPAN

Vloeibaar Tokio

Het idee om een foto te manipuleren, vervormen of besmeuren is niet nieuw. Zo dompelde de Brit Stephen Gill zichzelf ooit onder in het gejaagde Londense nachtleven en zijn half ontwikkelde negatieven vervolgens in alles wegvretende energiedrankjes. De Japanner Daisuke Yokota brak enkele jaren geleden door met foto's die hij meermaals herfotografeerde en vervolgens stevig verstoorde. Kenta Kobayashi (25) is een generatiegenoot van Yokota. Met (slechts) negen beelden en een video – grootstadsbeelden en portretten van zijn vriendin – presenteert hij een soort van hyperrealiteit. Net zoals in Shibuya, de bruisende wijk in Tokio waar hij met kunstenaars, programmeurs, muzikanten en ontwerpers samenwerkt, vervagen in zijn werk alle genre grenzen. Kobayashi smeert ze letterlijk uit, daarbij gretig gebruikmakend van de smudge-tool in Photoshop. Is dit fotografie of grafisch ontwerp? In de digitale esthetiek van Kobayashi vloeit alles ineen.

Kenta Kobayashi ★★★★★

Tot 15 oktober bij Stieglitz 19, Antwerpen

Is deze vogel een lijkenpikker? Yamamoto laat het antwoord over aan uw verbeelding. © Masao Yamamoto

De foto's van Masao Yamamoto lijken buiten de tijd te bestaan. In ‘Tori’ scheidt hij een bijna bovenaardse wereld, waarin vogels gracieus en waardig waken.

STEFAN VAN THUYNE

Een roofvogel in volle vlucht boven besneeuwde bergtoppen, de vleugels wijd open, gespannen in een krachtige boog. Bij Masao Yamamoto roept het beeld het ritueel op van een luchtbegrafenis, waarbij de lichamen van de doden niet aan de aarde worden overgeleverd, maar aan de ijle berglucht en aan aasvogels. De manier waarop we met onze doden omgaan, vindt de Japanse fotograaf fascinerend. ‘We verbranden hun lichamen, of begraven ze. Maar ze wegvoeren om opgegeten te worden door vogels is toch echt iets bijzonders.’ Het lijkt een gruwelijk gebruik, maar zo ziet hij het niet. Hij gelooft dat de mens slechts een klein onderdeel vormt in de natuur, een natuur waarmee we in verbinding staan. Het is overigens geen echte luchtbegrafenis op de foto, benadrukt hij. Het gaat om de suggestie.

De foto's in deze tentoonstelling zijn voor zijn doen vrij groot. Ze zijn ook netjes ingekaderd en in een rij

opgehangen. Vroeger hield hij ze klein. Het waren delicate objecten die in de palm van je hand of in je portefeuille pasten, zodat je ze kon meedragen als een talisman. Aan de muur hingen ze tastbaar en onbeschermd, in de vorm van een uitdijende constellatie of als in grootte variërende keien in een meanderende rivier. Het verhaal vloeide voort uit het grotere geheel. Nu wil Yamamoto dat elk beeld op zichzelf een of meerdere verhalen losmaakt.

De gepateneerde zilvelgelatineafdruk, die hij realiseert door ze onder meer in thee te drinken, is het handelsmerk van Yamamoto. Door zijn prints te verouderen, wil hij de herinnering manipuleren, de foto als het ware buiten de tijd plaatsen. ‘Een foto die dertig jaar oud is, draagt heel wat herinneringen mee’, legt Yamamoto uit. ‘Door een nieuwe foto oud te doen lijken, wil ik een deur openzetten naar mogelijke herinneringen die je aan het beeld kunt vastmaken. Ook al zijn ze niet echt.’

Wandelen met de hond

Yamamoto woont in Yamanashi, ten westen van Tokio, omringd door

‘Door een nieuwe foto oud te doen lijken, wil ik een deur openzetten naar mogelijke herinneringen’

bergen. Hij beschrijft hoe hij elke dag zijn hond uitlaat. ‘Soms zie ik op die wandeling mooie momenten, maar heb ik geen camera bij me. Door de dagelijkse routine kan ik de volgende dag proberen om de foto alsnog te maken. Soms komt de inspiratie terug, soms ook niet. Dat hangt af van de situatie. Ik ben zelf ook een andere persoon dan de dag ervoor. Als ik een foto maak, probeer ik nergens aan te denken. Zelfs wanneer ik ze ontwikkel, zie ik niet altijd waarom ik ze heb gemaakt. Maar dan zie ik soms wel hoe een nieuw beeld vorm krijgt.’

Yamamoto vindt rust in het besef dat je nooit alles kunt controleren. Net vanuit die berusting kunnen de meest ongelooflijke, creatieve dingen ontstaan. ‘Sommige foto's zijn gemaakt in Hokkaido, een toevluchtsoord voor vogels’, vertelt hij. ‘Het stond er vol met statieven van hobbyfotografen. Gewapend met de meest accurate weersinformatie wachtten zij op dat ene perfecte beeld. Ik had het gevoel dat het hen niet om de vogels zelf ging, maar om het scoren met een foto. Hun intentie was eerder egocentrisch en ik denk dat de vogels dat ook zo aanvoelden. Dat ze hun aura oppikten. Ik kwam nooit zo voorbereid, had amper verwachtingen. En toch lukte het mij om de foto's te maken die ik wilde. Het is wonderlijk hoe ze deden waar ik op hoopte. Soms leken ze gewoon te poseren voor me, alsof ze mijn gedachten konden lezen. Alsof er een geheime communicatie tussen ons bestond.’

‘Tori’ van Masao Yamamoto. Tot 4 november bij Gallery Fifty One Too, Antwerpen. ★★★★★

‘Makino’, © Asako Narahashi

Een kalme dreiging

Asako Narahashi ging zwemmen in de zee, draaide zich om, zag haar vrienden op het strand, legde haar onderwatercamera op haar borst als een otter en drukte af. Haar in het water geschoten foto's van de kust trekken je meteen binnen. Omdat ze een verrassend perspectief bieden en allerlei sensaties teweegbrengen. Soms een gevoel van sereniteit, soms van desoriëntatie en zeeziekte – Narahashi keek niet door de zoeker en vertrouwde op de deining. Of zelfs van angst: is dit wat we zien wanneer we verdrinken? Half onder water ligt een hypnotiserende schemerzone, ergens tussen dromen en waken, tussen harmonie en onrust. In die kalme dreiging zit de aantrekking van Narahashi's beelden. Naast een selectie uit verschillende waterrekenen, laat Ibasho bij wijze van contrast ook vroeg zwart-witwerk zien. Het gaat om niet onverdienstelijke straatfotografie in de lijn van Issei Suda en Daido Moriyama, bij wie ze in de jaren 80 leerling was.

Asako Narahashi - A retrospective ★★★★★

Tot 15 oktober bij Ibasho, Antwerpen